

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatio Synoptica De Iudiciis Ad Lib: II. Decretal: Gregorii IX.

Herberstein, Ferdinand von
Tabarelli de Fatis, Donato Vincenzo

Spirens., 1660

7. Quid & quotuplex sit juramentum? juramentum quod litis decidendae
gratiâ interponitur quot sub se species contineat? voluntarium
jurame[n]tum undè dictum, quando praestandum? Iuramentum iudiciale

...

urn:nbn:de:hbz:466:1-11416

tur ali irritis, v. g. quod plùs obligetur mulier, quæ consensit in alienationem fundi dotalis & juramento obstrinxit se ad non revocandum, quam ille, qui usurario juravit usuras se soluturum.

7. Juramentum, quod litis decidendæ gratiâ interponitur, tres sub se species comprehendit: Voluntarium, necessarium, & judiciale. Voluntarium est, quod extra judicium pars parti defert, sic dictum, quòd non nisi ex ejus, cui defertur, voluntate suscipiatur. *L. 1. 2. 3. h. t.* nisi fortè inter partes conventum sit, ut ab eo, cui defertur, præstetur: tunc enim ab eo præstādum erit, sicut & semel susceptum, ab eo, cui defertur, præstari debet, nec potest referri. *L. jusjurand: 17. ff. eod:* quia licet ab initio sit voluntarium, tamen ex conventionem aut susceptionem fit necessarium, & hoc parit exceptionem reo, si is juraverit, *L. 6. & 9. ff. eod:* daturq; etiam successoribus tam in rem quam in personam. *L. 7. ff. eod:* Actori verò, si ipse juraverit, parit actionem in factum. *L. Actori C. de reb. cred:* vel actionem ex contractu, si de ipso contractu juratum fuerit, *L. si duo §. §.*

§. §.

§. si quis juraverit ff: eod: Judiciale juramen-
 tum est, quod in judicio à parte parti de-
 fertur approbante Judice. L. delata C. de
 reb: cred: Dicitur judiciale à loco, in quo
 præstatur: nō est autem necæ sarrarium, quia
 & liberè suscipitur, & ab eo, cui delatum
 est, referri potest. cap. fin: ver. quamvis h. t.
 L. jusjurandum 34. §. ait prætor. 6. ff. eod: ni-
 si & simul jusserit Judex præstari juramen-
 tum: alterutrum tamen facere cogitur,
 aut in quam jurare, aut juramentum re-
 ferre, quando Judex illud detulit, nisi sol-
 vere malit. cit. §. ait prætor. Quia manife-
 stæ turpitudinis & confessionis est, nol-
 nec jurare, nec jusjurandum delatum re-
 ferre. L. manifesta. 38. ff. eod: nisi fortè sub-
 sit justa causa recusandi, veluti si quis à te
 exigat juramentum de facto alieno, quod
 justè ignoras, non teneris jurare, nec ju-
 ramentum tibi delatum referre. L. Ma-
 cellus ff. rerum amotarum. Similiter actor
 qui plenè probavit intentionem suam
 non tenetur juramentum sibi à reo dela-
 tum præstare vel referre. cap. 2. sup de præ-
 bat. Quia tunc actor sufficienter de jure
 suo docuit nec juramento indiget. Simili-
 modo

modo si actio proposita talis sit, quâ reus conveniri non possit, non tenetur reus præstare juramentum ab actore sibi delatum, vel illud referre. Quod si verò juramentum delatum referatur, cõmuniter præstandum erit ab eo, qui detulit: aliàs vel super principali causa ulterius non audietur. *L. jusjurandum 34. §. datur h. t. vel auxilio provocationis secluso super ea cõvictus censebitur. L. generaliter 12. §. 1. C. de reb. cred.* Nec immeritò cum non debeat displicere conditio jurisjurandi quam detulit prius, cit. *L. jusjurandum. §. ait prætor.* DIXI communiter, quia **D I F F I C U L T A S** est, an jurisjurandi judicialis à JUDGE approbati justa causa recusandi futura sit, si ab actore, qui nullo modo intentionem suam probaverit, deferatur. Affirmat Panorm. *cap: fin. quamvis. h. t. & alij.* I. quia actore deficiente in probatione reus etsi nihil præstiterit, obtinere & omninò absolvi debet. *cap: fin: cit. L. qui accus: C. de edend. excepto casu, quo quis propriam scripturam neget, ut docet Novell: 73. de instr: caut: §. si tamen quisquam. 2.* Quia actore plenè probante non tenetur actor
jura-

jurare tametsi ei offeratur juramentum a reo. ergo similiter neque reus jurare tenebitur, ubi actor nihil probavit. At nos negativam opinionem amplectimur multarum legum auctoritate permoti. 1. *L. Tutor ff. de jurejur:* quæ sic habet. *Tutor pupilli. ait Jurisc: omnibus probationibus deficientibus jusjurandum deferens audiendus est.* 2. *Ob L. ult. C. de fideicom:* ubi hæres jurare compellitur, si fideicommissum aliunde probari non possit. 3. *Ob L. generaliter C. de reb cred: & jurej:* ubi dicitur etiam in principio causæ (quo tempore sanè nondum est probata) jusjurandum offerri posse. 4. *Ex L. manifesta C. de jure deliberandi:* ubi revera non distinguitur, an actor probaverit nec ne, sed manifestæ turpitudinis & confessionis esse dicitur, nolle jurare aut juramentum referre, nam is, cui juramentum offertur, testis, & Judex in causa propria constituitur. *L. ult. C. de fideicom:* Unde si jurare recuset, confiteri videtur se malam causam habere. **N E Q U E** obstant argumenta in contrarium allata: nam ad primum dico solùm verum esse hoc sensu, quod reus nihil probare teneatur: non autem

tem quod non jurare. Ad 2. Dico hæc esse dissimilia: quia cum actor plenè probavit, jam de jure suo docuit, nec juramento indiget, quia est causa satis liquida, sed ubi nihil probavit, & is contendit sibi deberi, reo id negante res est dubia, unde juramento oblato decidenda est. SED QUID SI REO offeratur juramentum ab actore, qui conatus est intentionem suam probare, & re ipsa aliquo modo probavit, non tamen sufficienter: jurabitne? R. Quod sic: quia leges sup. cit. quibus constituitur, ut is, cui juramentum defertur ab adversario, illud subire cogatur aut referre, non distinguunt, utrum is qui juramentum offert nixus fuerit probare nec ne, & ratio legis æquè urget pro utroque casu: quod videlicet manifestæ turpitudinis & confessionis sit, ubi in causa propria testis & Judex aliquis efficitur oblato sibi juramento, nec jurare velle nec juramentum alteri referre. Et hæc quoad primam juramenti speciem.

8. Juramentum necessarium est quod in causa dubia à Judice defertur reo, vel actori propter defectum plenæ probatio-

nis.